

یادداشت

دیپلماسی و تمنای میانجی؟

اسلام ذوالقدر رپور

کارشناس مسائل بین الملل

دانش و هنر سیاستگذاری، ترکیبی از سیاست‌ها، تاکتیک‌ها، ابزارها، انگاره‌ها و اهداف را چنان طراحی و اجرایی می‌کنند که نیت و هدف نهایی سیاستگذار برآورده شود. سیاستگذاری عمومی به‌ویژه سیاستگذاری خارجی آئینه‌دانش و هنر جهانی اداره‌امور عمومی است، زیرا یادگیری، درس‌آموزی از دیگران و فهم توصیه‌های بزرگان پیشین، رکن اساسی سیاستگذاری است. یادگیری و درس‌آموزی از سیاستگذاری‌های موجود یا پیشین که با اشتراک‌گذاری سیاست‌ها یا جهانی‌سازی سیاست‌ها نیز تعریف می‌شوند، گاه آئینه‌ای بسیار گویا از سیاست‌ها را پیش‌روی سیاستگذار یا حکمران قرار می‌دهد. آئینه‌ای که گاهی بالقب‌های خاص و اسطوره‌ای در بسیاری فرهنگ‌های باستانی وجود داشته و برجسته بوده‌اند. نمونه برجسته این‌گونه آئینه‌های سیاستگذاری که دارای توان انعکاس و نمایش رویدادهای کنونی و آینده هستند در فرهنگ ایرانی‌رامی‌توان همان «جام جهان‌نما یا جام‌جم» دانست که در ادبیات و تاریخ ایران بسیار مشهور بوده و قابلیت‌های شگفت‌انگیز داشته است این توصیه به‌خصوص پیرامون توسل ایران به دیگر دولت‌ها برای میانجیگری روابط و مذاکرات با آمریکا سازگاری دارد. الگوی سیاستگذاری خارجی ایران در بیش از چهار دهه اخیر که به جای مذاکره مستقیم و آشکار با قوی‌ترین و بزرگ‌ترین دشمن خود یعنی آمریکا، به بازیگران میانجی مانند عمان، ترکیه، قطر، روسیه، چین و... برآورده، توان و داشته‌های دیپلماتیک خود را ناچیز شمرده است و از دیگران تمنای کمک دارد(در حالی که پیشینه‌دانش و هنر مذاکره یا دیپلماسی ایرانی بر همگان آشکار بوده و تاریخ دیپلماسی ایرانی الگوهای مطلوب و مذاکره‌کنندگان توانمند را دارا بوده، توسل به دولت‌هایی مانند عمان، قطر و ترکیه که برخی خود از رقبایان اصلی ایران در رقابت ژئوپلیتیک منطقه‌ای هستند، نه تنها کارساز نبوده، بلکه افزایش پرستیزان‌گونه‌رقبایان و دشمنان را نیز سبب شده است. ایران سال‌ها و سده‌هاست که جام‌جم یا جهان‌نمای دیپلماسی و بازی قدرت را در اختیار داشته، توان دانش و هنر مذاکره بسیار قوی دارد، اما در چهل سال اخیر همواره این جام‌جم یا چل چالش‌ها یا غرب‌راز دیگر بازیگران یا همان دلالتان بیگانگان تقاضا کرده‌است. پیش‌از چهل سال است که روابط رسمی ایران و آمریکا بر اثر اشغال سفارت آمریکا در ایران، قطع شده و ستیز دیپلماتیک فرسایشی میان این دو بازیگر مهم نظام جهانی برقرار است که گاهی به مرحله جنگ مستقیم نزدیک می‌شود. این الگوی قوی روابط و خودداری از مذاکره مستقیم میان ایران و آمریکا که بیشتر از سوی ایران دنبال می‌شود، دو کشور را به یاری جستن از سایر دولت‌ها برای میانجیگری و تبادل پیام وادار ساخته است. درحالی‌که ایران در حوزه دانش و هنر دیپلماسی دارای ظرفیت و منابع بسیار مطلوب و قوی بوده، منافع بسیار متفاوت ولیک‌ه ناسازگار با برخی دولت‌های میانجی مانند قطر، ترکیه و... دارد. قطع رابطه چهل ساله با آمریکا سبب شده‌است تا بخشی از سیاستگذاری خارجی ایران به دلالتان منطقه‌ای واگذار شود. در واقع چهل سال است که بخشی از سیاستگذاری خارجی و دیپلماسی ایران در اختیار دلالتان مذاکره‌ای و آمریکانست الگوی ستیز جهانی با استیکبار دارای این ایراد است که برخی از دولت‌های مستکبر جهانی در گردونه روابط نزدیک ایران قرار دارند و از جمله دلالتان روابط و مذاکرات ایران و آمریکا هستند؛ بازیگران مستقیم نظام جهانی که تلاش دارند خود را میانجی ایران و آمریکا نشان دهند. همان دلالتان روابط ایران و آمریکا هستند که منافع بیشمارى از این میانجیگری به دست می‌آورند. مزایای کلان دلالتی میان ایران و به‌گونه‌ای است که این کشورها به عنوان قدرت‌های جهان که ادعای دوستی با ایران دارند نیز از هرگونه مذاکره، توافق و تعامل مستقیم میان ایران و آمریکا هراس داشته‌اند و از آن جلوگیری می‌کنند. اتحادیه اروپا به عنوان یک ساختار متحد، بازیگر مهم نظام جهانی محسوب می‌شود که در تحولات بین‌المللی دارای جایگاه برجسته و اثرگذار بوده‌است، میانجی بسیاری از ستیزها و چالش‌های منطقه‌ای و جهانی قلمداد می‌شود. این ساختار اروپایی همواره تلاش دارد تا خود را میانجی ایران و آمریکا جلوه دهد، در حالی که پیشینه چهل سال اخیر قدرت‌های اروپایی و همچنین دودهم‌های اتحادیه اروپا نشان می‌دهد که اتحادیه اروپا قدرت‌های بزرگ اروپایی نیز از مذاکره، تعامل و روابط مستقیم ایران و آمریکا هستند. بازیگران نظام جهانی با ماهیت استیکباری و طبیعی از چالش‌ها و ستیزهای راهبردی با آمریکا همان بیگانگانی هستند که به عنوان میانجی، به دلالتی منافع خود از کارت بازی ایران روابط با آمریکا اقدام می‌کنند، اما ایران همچنان طلب بهبود روابط با آمریکا از مسیر این بیگانگان را دارد. الگوی مذاکرات غیر مستقیم ایران و آمریکا که طبیعی از بازیگران میانجی با نیت دلالتی روابط بین‌الملل را شکل داده و منافع راهبردی ایران را بازیچه کسب منافع این دلالتان قرار داده است. انکای ایران به میانجی مذاکره غیرمستقیم با آمریکا وا اعتماد نسبی به دولت‌های الگویی مانند عمان، عراق، قطر، ترکیه، چین، روسیه، اتحادیه اروپا و... در حالی که ایران دارای بهترین سرمایه انسانی، دانش و هنر مذاکره و تعامل است. جام‌جم یا جام جهان‌نمای دیپلماسی و مذاکره در ایران موجود است.

کوتاه

قانون اساسی؛ منشور حکمرانی

خیراله پروین، عضو حقوق‌دان شورای نگهبان در آستانه سالروز تصویب قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران در نشست مجازی در کارگروه «تحول در علوم انسانی» شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص حکمرانی براساس ظرفیت‌های قانون اساسی گفت: «حکمرانی» از منظر علمی، موضوع جدی نیست و حدود ۵۶هه است که در این خصوص مطالعات و پژوهش‌هایی صورت گرفته است. در ایران نیز در فضاهای علمی و در مجلات، کتاب‌ها و پایان‌نامه‌ها به موضوع حکمرانی پرداخته شده و به طور عموم نیز مردم و مسئولان درگیر این موضوع هستند و می‌توان در آن نوآوری‌هایی به وجود آورد. از ابتدای زیست بشر، حکمرانی وجود داشته است. انسان در حکمرانی نقش مهم و اثرگذار دارد و جایگاه آن در این موضوع در طول زمان تغییر کرده و از رعیت به شهروند رسیده است.

علی بیگدلی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

روش‌های سنتی در عرصه بین‌المللی دیگر پاسخگو نیست

میز مذاکره ایران با اروپا با میز مذاکره ایران و

تراکم متفاوت خواهد بود

در صورت لزوم ایران انعطاف بیشتری از خود

نشان می‌دهد

آرمان ملی – احسان انصاری: مذاکرات ایران و کشورهای اروپایی پس از مدت‌ها وقفه روز پنجشنبه و جمعه از سر گرفته شد. مذاکراتی که اگر چه می‌تواند باب گفت‌وگوهای جدید را باز کند، اما با روی کار آمدن ترامپ ممکن است با چالش‌هایی مواجه شود. نخستین ملاقات دو طرف روز پنجشنبه میان اتریکه مورا معاون دبیرکل سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا با مجید تخت‌روانچی و کاظم غریب‌آبادی معاونان سیاسی و حقوقی وزیر امور خارجه کشورمان در ژنو برگزار شد. در این ملاقات به گفته مورا، مساله هسته‌ای، ادعای دخالت ایران در جنگ اوکراین، تنش‌های منطقه‌ای و نیز ادعاهای حقوق بشری مطرح شد. معاون دبیرکل سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا پس از این دیدار با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «با بخت روانچی و غریب‌آبادی، معاون‌های وزیر خارجه ایران، در خصوص حمایت نظامی ایران از روسیه که باید متوقف

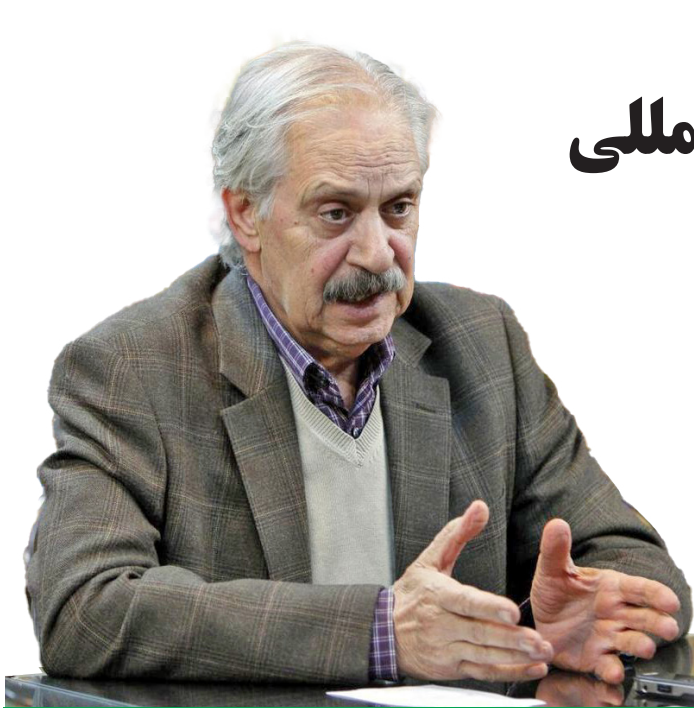
◀ **مذاکرات بین ایران و کشورهای اروپایی روز جمعه در ژنو برگزار شد. تحلیل و ارزیابی شما از برگزاری این دور از مذاکرات چیست؟**

ایران با سطح بالایی از انتظارات وارد مذاکرات شد و به همین دلیل نیز کشورهای اروپایی هم سطح انتظارات خود را بالا بردند. هدف ایران از برگزاری این دور از مذاکرات بررسی وضعیت پرونده هسته‌ای و لغو تحریم‌ها بود در حالی که کشورهای اروپایی با دو موضوع جدید یعنی کمک ایران به روسیه در جنگ اوکراین و مسائل حقوق بشری به این مذاکرات وارد شدند. در حالی که از ابتدا قرار نبود چنین مسائلی در مذاکرات مطرح شود. در شرایط کنونی که روابط ایران و کشورهای اروپایی در تنگنا قرار گرفته. کشورهای اروپایی با طرح چنین مسائلی دنبال نوعی خانه‌تکانی در زمینه اختلافات خود با ایران هستند. از سوی دیگر ایران نشان داده که در شرایط فعلی نگاهی مثبت به تعامل داشته و قصد ندارد در صورت همکاری اروپایی‌ها میز مذاکره را ترک کند. ایران در تمام مدت تلاش داشته که به سوال‌های اروپایی‌ها با حسن نیت پاسخ بدهد و این کار را انجام داده است. تصور این بوده که با پاسخ دادن به سوالات اروپایی‌ها، می‌توان روی کمک آنها برای برداشتن تحریم‌ها حساب کرده و اجازه نزدیک شدن به مکانیسم ماشه را به اروپایی‌ها ندهد. ضمن اینکه این انتظار هم وجود نداشت که در یک دواز مذاکرات آن هم پس از این همه وقفه، به همه اختلافات رسیدگی شده و مذاکرات به نتیجه برسد. به هر حال در آینده این مذاکرات ادامه پیدا خواهد کرد و به همین دلیل ایران باید با سرعت و قدرت بیشتری وارد مذاکرات شود. شرایط کنونی، وضعیت بسیار حساسی است و دشواری‌هایی پدید آورده که قبلا سابقه نداشته است. از یک طرف مشکلات اقتصادی وجود دارد و از سوی دیگر تنش‌های منطقه‌ای به شکلی درآمده که هر لحظه احتمال افزایش تنش‌ها وجود دارد. باید در نظر داشت که در این اوضاع، فضای بین‌المللی نیز در حال پوست‌اندازی و تغییر است. از این رو ایران باید از مشکلات پدید آمده عبور و شرایط را به شکلی مدیریت کند که وقتی ترامپ به صورت رسمی قدرت را به دست گرفت، برای هر سناریویی آمادگی کامل داشته باشد. بدون تردید مهم‌ترین مشکلات ایران در آینده با ترامپ خواهد بود.

◀ **در حالی که هنوز سیاست‌های ترامپ نسبت به ایران مشخص نشده چگونه آن را مهم‌ترین چالش ایران در آینده می‌دانید؟**

ترامپ با ایران در دو زمینه مشکل دارد. نخست در زمینه تحریم‌های بین‌المللی که پس از خروج ترامپ از برنامه با آن مواجه شدیم و دوم درگیری‌ها و تنش‌های منطقه است. نمی‌توان منکر این واقعیت شد که اطراف ایران را حلقه‌ای از خصومت، تهدید و تحریم و خشونت فراگرفته است. این وضعیت را تاکنون ایران نتوانسته مدیریت کند و از وارد شدن صدمه به کشور جلوگیری کند. با این حال می‌توان در تمام ابعاد ممکن از چنان انعطاف پذیر بود که اگر مصلحت ایجاد کرد، در برخی ایده‌ها و شعارها تغییر و تحول ایجاد کرد. این به معنای عدول غیرمنطقی از آرمان‌ها و سیاست‌ها نیست بلکه به معنای کنترل همه‌جانبه تنش در منطقه برای پیش‌برد برنامه‌ها و رسیدن به اهداف است. مسأله مهم دیگری که در این بین به وجود آمده، مسأله جاننشینی در ایران است که تا حدود زیادی کار را پیچیده‌تر کرده است. در چنین شرایطی بهترین کار این است که ایران از

<div><div></div><div><div>یکشنبه</div></div></div>	سال پنجم	<div><div></div><div><div>۱۱ ۰۹ ۰۳ ۱۴۰۳</div></div></div>
شماره ۱۹۸۵	armanmeli.ir	۲۹ جمادی الاول ۱۴۴۴ / ۱۴ دسامبر ۲۰۲۴

شود، مسأله هسته‌ای که به راه‌حل دیپلماتیک نیاز دارد، تنش‌های منطقه‌ای و حقوق بشر گفت‌وگوی صریحی داشتیم.»
کاظم غریب‌آبادی نیز در ارتباط با دیدار خود و مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر خارجه با «اتریکه مورا» معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در ژنو در صفحه اجتماعی ایکس نوشت: «با اتریکه مورا گفت‌وگوی صریحی در مورد طیفی از موضوعات و همچنین چشم‌انداز مذاکرات هسته‌ای و رفع تحریم در پرتو تحولات جدید داشتیم. به مورا گفته شد اتحادیه اروپا باید دست از رفتار خودپسینانه و غیرمسئولانه در قبال موضوعات و چالش‌های این قاره و مسائل بین‌المللی بردارد.»
«آرمان ملی»، برای تحلیل و بررسی اولین دور از مذاکرات بین ایران و کشورهای اروپایی در دولت بزشکیان با دکتر علی بیگدلی استاد دانشگاه و تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

مذاکرات بین ایران و کشورهای اروپایی روز جمعه در ژنو برگزار شد.

تحلیل و ارزیابی شما از برگزاری این دور از مذاکرات چیست؟

ایران با سطح بالایی از انتظارات وارد مذاکرات شد و به همین دلیل نیز ا کشورهای اروپایی هم سطح انتظارات خود را بالا بردند. هدف ایران از برگزاری این دور از مذاکرات بررسی وضعیت پرونده هسته‌ای و لغو تحریم‌ها بود در حالی که کشورهای اروپایی با دو موضوع جدید یعنی کمک ایران به روسیه در جنگ اوکراین و مسائل حقوق بشری به این مذاکرات وارد شدند. در حالی که از ابتدا قرار نبود چنین مسائلی در مذاکرات مطرح شود. در شرایط کنونی که روابط ایران و کشورهای اروپایی در تنگنا قرار گرفته. کشورهای اروپایی با طرح چنین مسائلی دنبال نوعی خانه‌تکانی در زمینه اختلافات خود با ایران هستند. از سوی دیگر ایران نشان داده که در شرایط فعلی نگاهی مثبت به تعامل داشته و قصد ندارد در صورت همکاری اروپایی‌ها میز مذاکره را ترک کند. ایران در تمام مدت تلاش داشته که به سوال‌های اروپایی‌ها با حسن نیت پاسخ بدهد و این کار را انجام داده است. تصور این بوده که با پاسخ دادن به سوالات اروپایی‌ها، می‌توان روی کمک آنها برای برداشتن تحریم‌ها حساب کرده و اجازه نزدیک شدن به مکانیسم ماشه را به اروپایی‌ها ندهد. ضمن اینکه این انتظار هم وجود نداشت که در یک دواز مذاکرات آن هم پس از این همه وقفه، به همه اختلافات رسیدگی شده و مذاکرات به نتیجه برسد. به هر حال در آینده این مذاکرات ادامه پیدا خواهد کرد و به همین دلیل ایران باید با سرعت و قدرت بیشتری وارد مذاکرات شود. شرایط کنونی، وضعیت بسیار حساسی است و دشواری‌هایی پدید آورده که قبلا سابقه نداشته است. از یک طرف مشکلات اقتصادی وجود دارد و از سوی دیگر تنش‌های منطقه‌ای به شکلی درآمده که هر لحظه احتمال افزایش تنش‌ها وجود دارد. باید در نظر داشت که در این اوضاع، فضای بین‌المللی نیز در حال پوست‌اندازی و تغییر است. از این رو ایران باید از مشکلات پدید آمده عبور و شرایط را به شکلی مدیریت کند که وقتی ترامپ به صورت رسمی قدرت را به دست گرفت، برای هر سناریویی آمادگی کامل داشته باشد. بدون تردید مهم‌ترین مشکلات ایران در آینده با ترامپ خواهد بود.

◀ در حالی که هنوز سیاست‌های ترامپ نسبت به ایران مشخص نشده چگونه آن را مهم‌ترین چالش ایران در آینده می‌دانید؟

ترامپ با ایران در دو زمینه مشکل دارد. نخست در زمینه تحریم‌های بین‌المللی که پس از خروج ترامپ از برنامه با آن مواجه شدیم و دوم درگیری‌ها و تنش‌های منطقه است. نمی‌توان منکر این واقعیت شد که اطراف ایران را حلقه‌ای از خصومت، تهدید و تحریم و خشونت فراگرفته است. این وضعیت را تاکنون ایران نتوانسته مدیریت کند و از وارد شدن صدمه به کشور جلوگیری کند. با این حال می‌توان در تمام ابعاد ممکن از چنان انعطاف پذیر بود که اگر مصلحت ایجاد کرد، در برخی ایده‌ها و شعارها تغییر و تحول ایجاد کرد. این به معنای عدول غیرمنطقی از آرمان‌ها و سیاست‌ها نیست بلکه به معنای کنترل همه‌جانبه تنش در منطقه برای پیش‌برد برنامه‌ها و رسیدن به اهداف است. مسأله مهم دیگری که در این بین به وجود آمده، مسأله جاننشینی در ایران است که تا حدود زیادی کار را پیچیده‌تر کرده است. در چنین شرایطی بهترین کار این است که ایران از

ایران باید از مشکلات پدید آمده عبور و شرایط را به شکلی مدیریت کند که وقتی ترامپ به صورت رسمی قدرت را به دست گرفت، برای هر سناریویی آمادگی کامل داشته باشد

ایران باید از مشکلات پدید آمده عبور و شرایط را به شکلی مدیریت کند که وقتی ترامپ به صورت رسمی قدرت را به دست گرفت، برای هر سناریویی آمادگی کامل داشته باشد

سیاست انتقام‌جویانه به‌خصوص در زمینه‌برجام کوتاه‌باید و انعطاف بیشتری از خود نشان بدهند. اینکه برخی عنوان می‌کنند ایران در مقابل تهدیدها میزان غنی‌سازی اورانیوم را افزایش خواهد داد و یا تعداد سانتریفیوژها را افزایش می‌دهد، ممکن است از سوی کشورهای غربی تهدید محض تلقی شود و امروز در شرایطی نسیستمی که بخواهیم اروپایی‌ها را تهدید کنیم.

◀ در حالی که هنوز سیاست‌های ترامپ نسبت به ایران مشخص نشده چگونه آن را مهم‌ترین چالش ایران در آینده می‌دانید؟

ترامپ با ایران در دو زمینه مشکل دارد. نخست در زمینه تحریم‌های بین‌المللی که پس از خروج ترامپ از برنامه با آن مواجه شدیم و دوم درگیری‌ها و تنش‌های منطقه است. نمی‌توان منکر این واقعیت شد که اطراف ایران را حلقه‌ای از خصومت، تهدید و تحریم و خشونت فراگرفته است. این وضعیت را تاکنون ایران نتوانسته مدیریت کند و از وارد شدن صدمه به کشور جلوگیری کند. با این حال می‌توان در تمام ابعاد ممکن از چنان انعطاف پذیر بود که اگر مصلحت ایجاد کرد، در برخی ایده‌ها و شعارها تغییر و تحول ایجاد کرد. این به معنای عدول غیرمنطقی از آرمان‌ها و سیاست‌ها نیست بلکه به معنای کنترل همه‌جانبه تنش در منطقه برای پیش‌برد برنامه‌ها و رسیدن به اهداف است. مسأله مهم دیگری که در این بین به وجود آمده، مسأله جاننشینی در ایران است که تا حدود زیادی کار را پیچیده‌تر کرده است. در چنین شرایطی بهترین کار این است که ایران از

شورای حکام گروسی را مأمور کرده که تا ماه مارس گزارش جدیدی درباره فعالیت‌های هسته‌ای تهیه کند که این موضوع حائز اهمیت زیادی است

شورای حکام گروسی را مأمور کرده که تا ماه مارس گزارش جدیدی درباره فعالیت‌های هسته‌ای تهیه کند که این موضوع حائز اهمیت زیادی است

اهمیت زیادی است

شورای حکام گروسی را مأمور کرده که تا ماه مارس گزارش جدیدی درباره فعالیت‌های هسته‌ای تهیه کند که این موضوع حائز اهمیت زیادی است

اهمیت زیادی است

محمد اسلامی:

در برابر قطعنامه اقدام متقابل را انجام می‌دهیم

است که تهران در سال ۲۰۱۵ با آن موافقت کرده بود. وزارت امورخارجه آمریکا پس از انتشار این گزارش در بیانیه‌ای که در اختیار خبرگزاری آسوشیتدپرس قرار گرفت، ادعا کرد؛ به شدت از تصمیم ایران برای انتخاب مسیر ادامه تشدید تنش در تقابل

با همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نگران است. در ادامه این بیانیه همچنین ادعا شده است که ادامه تولید و انباشت اورانیوم غنی شده تا ۶۰ درصد ایران هیچ توجیه غیرنظامی معتبری ندارد. محمد اسلامی رئیس سازمان انرژی اتمی ایران روز چهارشنبه در جمع خبرنگاران گفته بود؛ از اول اعلام کرده بودیم اگر سه کشور اروپایی راه تعامل را نپسندند و مقابله و صدور قطعنامه را دنبال کنند ما حتماً بلادرنگ اقدام متقابل انجام خواهیم داد.

تلنگر

از خزانه خالی تا موانع برای رفع تحریم‌ها

فیلترینگ و...

روزهای سخت پزشکیان در پاستور

سال ۱۴۰۳، سالی متفاوت از همه سال‌ها برای مردم ایران بود. سالی که ماه اول آن با حمله اسرائیل به ساختمان کنسولگری ایران همراه بودو سپس تهران برای اولین بار اسرائیل را موشک باران کرد. بهار ۱۴۰۳ با حادثه برای بالگرد رئیس‌جمهور مستقر و فقدان سیدابراهیم رئیسی گزشت. تابستان ۱۴۰۳ هم با برگزاری زودهنگام انتخابات ریاست جمهوری آغاز شد. انتخاباتی که دعوای سیاسی در آن شدت پیدا کرد و اصولگرایان در دو جبهه به جنگ و جدال پرداختند. جنگ داخلی اصولگرایان با یکدیگر از یک سو و جدال با اصلاح‌طلبان از سوی دیگر. قهر مردم با صندوق‌های رأی نیز به صورت رسمی و به کرات در ادبیات سیاسی تکرار شد، خاصه آنکه در دور اول انتخابات نزدیک به ۴۰ درصد مشارکت داشتند و در دور دوم انتخابات ۴۹/۸ درصد. با این حال، مسعود پزشکیان که نامزد جبهه اصلاحات بود، در این انتخابات توانست با مغلوب کردن اصولگرایان و برجای گذاشتن وعده‌هایی در حوزه‌های اجتماعی، سیاسی و حتی دیپلماسی برای مردم، برخی از آنان رایای صندوق‌هایکشانند. وعده‌هایی که رئیس‌جمهور برای به سرانجام رسیدن آنها، تضمین داد و گردن گرو گذاشت. به‌زنان و دختران وعده داده شده بود که جلوی گشت‌های ارشاد را خواهند گرفت، به‌صراحت از رفع فیلترینگ گفته و آن‌را زندگی در قفس دانست. پزشکیان همچنین تأکید کرده بود که قیمت بنزین را جز با مشورت مردم تغییر نخواهد داد و از وضعیت تورم، دلار و خودرو برنقد کرده بود. حال بیش از سه ماه از زمانی که مسعود پزشکیان کلید پاستور را تحویل گرفت و بر مسند قوه مجریه تکیه زد، می‌گذرد. هر چند که گزارش عملکرد صد‌روزه، کلید وازه‌ای بود که از سوی حسن روحانی، رئیس‌جمهور پیشین در ادبیات سیاسی باب شد و عارف‌گفت این دولت اعتقادی به این نوع گزارش دهی ندارد اما در واقع صد روز نخست زمامداری چشم‌انداز سیاست‌های پیش‌روی هر دولتی است. اگر چه دولت پزشکیان در این چند ماهی که از شروع دولت می‌گذرد تنها به تعداد اندکی از وعده‌های خود عمل کرده، اما خبرهایی که از گوشه و کنار دولت شنیده می‌شود؛ تلاش دولت برای تحقیق وعده‌های دیگر روایت می‌کند. خاصه آنکه ریجستری موبایل‌های آیفون و باگشت اساتید و دانشجویان اخراج شده به دانشگاه از اقداماتی بود که پزشکیان در این مدت انجام داده و در پی اصلاح دستورات دولت سیزدهم برآمد. هر چند که ریجستری گوشی‌های آیفون شاید موضوعی عمومی نبود اما بالاخره جمعی از شهروندان کشور درگیر این ماجرا بودند. اما مدیران و باران و طرفداران دولت سیزدهم که در زمان سکنداری خود، مسائل راه‌بردن دولت قبل می‌انداختند و در شروع دولت چهاردهم مشکلات برجامانده از دولت خود را، باز هم بر گردن دولت روحانی می‌انداختند، الان اما دولت پزشکیان را آماج تخریب‌ها قرار می‌دهند. حال آنکه مقامسید دولت پزشکیان که از همان نخستین روز شروع کار خود با بحران‌های سریالی روبه‌رو شد و دولت سیزدهمی که در شرایط آرام‌کارش را شروع کرد، چندان کار آسانی در مقام سخن‌نویده و نیاز به بررسی‌های بیشتری دارد.

◀ خزانه‌ای لاغر

«اسب زین شده» اصطلاحی بود که توسط او هواداران دولت قبل و در ابتدا توسط روزنامه‌های کیهان به کار برده شد. طرفداران این تعبیر، بر این باورند که پزشکیان و دولتمردانش، دولتی را تحویل گرفته‌اند که هم خزانه آن پراز منابع مالی است و هم شاخص‌های اقتصادی آن مثبت، بر اساس نامه رسمی احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی دولت سیزدهم به محمد مخبر، سرپرست ریاست جمهوری وقت، به تاریخ ۶ مرداد ۱۴۰۳، موجودی نقدی خزانه ده هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان معادل حدود ۱۷۰ میلیون دلار بود. در واقع موجودی خزانه‌ای که دولت سیزدهم تحویل دولت چهاردهم داد، بنا بر آمارها و روایت‌ها تنها برای دادن حقوق ۲ الی ۳ روز کارمندان دولت کفایت می‌کرد و هیچ پولی در خزانه دولت وجود نداشت. آن هم در شرایطی که دولت و رسانه‌های دولتی و هوادار آن، مرتب بر این نکته تأکید و تبلیغ می‌کردند که هم پول‌های بلوکه شده ایران بر اثر تحریم‌های آمریکا در کشورهای گوناگون را توانسته‌اند آزاد کنند و هم پول فروش حاصل از نفت ایران را فوراً به داخل بازگردانند. با وجود چنین ادعاهایی خزانه‌کشور در هنگام تحویل به دولت جدید، کمتر از نصف میزان یارانه یک ماه برای یارانه‌بگیران؛ مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور هم در نخستین گفت‌وگوی تلویزیونی خود با مردم گفت: «می‌گفتند ما وارث چیز خوبی شدیم اما پولی نیست! انمی‌دانم این چه خوبی است که پولی داخلش نیست.»

◀ وضعیت اینترنت

مسعود پزشکیان یکی از منتقدان برخی رفتارها بوده است، چه در زمان نمایندگی مجلس و چه حال که رئیس‌جمهور شده است. هر چند که در این مدت هنوز وضعیت قانون عفاف و حجاب در اهاله‌ای از ابهام قرار دارد اما پزشکیان پیش‌از این خبر داده بود که سخت‌گیری قرار است کمتر شود. درباره سرعت اینترنت هم می‌توان گفت آنچه از ۱۰۰ روز ابتدایی دولت مسعود پزشکیان برداشت می‌شود این است دولت چهاردهم در حال تلاش برای افزایش سرعت اینترنت و رفع محدودیت‌ها بر فضای مجازی و مشخصاً پولی داخلش نیست.»

◀ وضعیت اینترنت

مسعود پزشکیان یکی از منتقدان برخی رفتارها بوده است، چه در زمان نمایندگی مجلس و چه حال که رئیس‌جمهور شده است. هر چند که در این مدت هنوز وضعیت قانون عفاف و حجاب در اهاله‌ای از ابهام قرار دارد اما پزشکیان پیش‌از این خبر داده بود که سخت‌گیری قرار است کمتر شود. درباره سرعت اینترنت هم می‌توان گفت آنچه از ۱۰۰ روز ابتدایی دولت مسعود پزشکیان برداشت می‌شود این است دولت چهاردهم در حال تلاش برای افزایش سرعت اینترنت و رفع محدودیت‌ها بر فضای مجازی و مشخصاً پولی داخلش نیست.»